

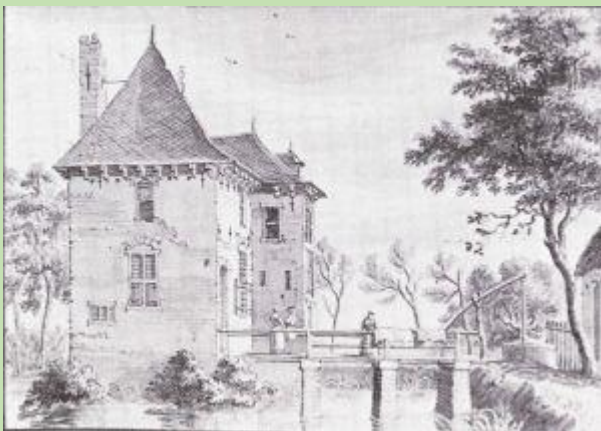
De Sint Jansbeek *(Rapport Kurstjens Ecologisch Adviesbureau)*

De bronnen van de huidige St Jansbeek liggen op het middelste terras, ten westen van Groeningen en Vierlingsbeek.

De beek volgt een tweetal voormalige geulen van de Maas. Langs de terrasrand en in de oude meanders treedt kwel uit van de hoger gelegen terrassen en het Peelgebied. Van oorsprong zijn deze geulen moerassige laagten geweest waarin veenvorming heeft plaatsgevonden. Tussen de 14e en de 16e eeuw zijn hierin beeklopen gegraven o.a. om de grachten van twee tot kastelen omgevormde boerderijen van voldoende water te kunnen voorzien (kasteel Hattert ten westen van Vierlingsbeek en kasteel de Voort ten westen van Groeningen). Bij kasteel de Voort komt de "beek" in een vrij brede meander van de Maas die loopt tot aan Vortum-Mullem; ook deze meander had van oorsprong het karakter van een doorstroommoeras. Op oude kaarten van rond 1800 is al goed te zien dat er door deze meander rechte beeklopen zijn aangelegd.

Het gebruik bestond uit hooiland en lokaal ook elzenhakhout. Vlak na het dorp Vortum komt de St Jansbeek uit in het lage terras en in het gebied dat door de Maas tijdens hoogwater wordt overstroomd.

Kasteel de Voirt in Groeningen

Het laagste terras dat stamt uit een korte periode na de grote ijstijden, is in het noordelijk Maasdal grotendeels bedekt door een dik kleipakket.

Het oorspronkelijke moerassige karakter komt incidenteel nog tot uiting bij extreme afvoeren van de Maas. Het water van de St Jansbeek wordt dan opgestuwd waardoor de hele voormalige Maasmeander inundeert. Dit is onder meer het geval geweest in 1993, 1995 en 2003. De hoogste stand tijdens een recent hoogwater was in 1995. Het water kwam nabij Vortum toen tot 14,0 m boven NAP. De laagste delen in de meander liggen op 12,5 m zodat die dan ruim 1 m onder water kwamen te staan. Door de aanleg van de kade bij Vortum kan het Maaswater de meander niet meer bereiken. De meander overstroomt nog wel met beekwater dat tijdens hoogwater (de kade is dan dicht) in de meander geborgen moet worden.

Vortum-Mullem is een kleine dubbelkern die bestaat uit twee oude kernen, de oorspronkelijke bebouwingsconcentraties Mullem (zuidwest) en Vortum (noordoost). De naam 'Mullem' is afgeleid van 'woonplaats bij de molen'. De naam 'Vortum' duidt op een 'nederzetting bij een doorwaadbare plek' (in de Sint-Jansbeek).

Zie verder

- Kurstjens Ecologische Adviesbureau. Definitief ontwerp beekmondig Sint Jansbeek. Voor meer info klik [hier](#).
- KNNV. Excursieverslag Vortumse duinen en Bergkampen. Voor meer info klik [hier](#).
- Cultureel Erfgoed. Regio Maasvallei, Brabants gedeelte. Voor meer in klik [hier](#).

Wandelen

- Vierlingsbeek-Groeningen. De ommetjes van Gemeente Boxmeer 15 routes van iets meer dan 3 km tot 7 km., . Voor meer info klik [hier](#).